

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-517255-I/05/HG

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 25/02/2006r.

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Otrzymałem listy aplikantów adwokackich i notarialnych, którzy zgłaszają zastrzeżenia do art. 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 163, poz. 1361). Stanowi on „że aplikanci adwokacy, radcowscy i notarialni, których termin egzaminu zawodowego przypada w 2005 r. przystępują do egzaminu na dotychczasowych zasadach”. Nie zostały natomiast objęte nim osoby, które są już w trakcie odbywania aplikacji i termin ich egzaminu przypada na lata następne. Ponadto nowe regulacje wprowadzają zasadę odpłatności zarówno aplikacji adwokackiej, jak i notarialnej. W związku z tym autorzy listów sugerują potrzebę wystąpienia ze stosownym wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego, gdyż w ocenie ich przyjęte rozwiązania naruszają zasadę równości wobec prawa oraz są oczywistym naruszeniem zasady ochrony praw nabytych.

Uważam, że autorom listów nie można odmówić słuszności. Wspomniana na wstępie ustawa a z dnia 30 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze i innych ustaw wprowadziła bowiem przepis przejściowy obejmujący jedynie osoby, których termin egzaminu zawodowego przypada na 2005 r. Nie zostały zaś objęte nim osoby, których termin egzaminu przypada na następne lata, a które w dniu

wejscia ustawy w życie były już aplikantami i w różnym stopniu objęte były cyklem szkoleniowym odbywającym się na dotychczasowych zasadach. Przyjęte rozwiązania spowodują, że część aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację na dotychczasowych zasadach, lecz termin egzaminu przypada po 2005 r. będą zmuszeni zdawać egzamin zawodowy według nowych zasad. Jest to niczym nieuzasadnione zróżnicowanie sytuacji prawnej aplikantów, którzy rozpoczęli aplikację przed wejściem w życie nowych regulacji i uzasadniałoby zarzut naruszenia określonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji zasady równości. Z zasady równości wynika bowiem nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Natomiast ustawodawca uprzywilejowuje jedynie tę kategorię aplikantów, których termin egzaminu przypadł na 2005 r. , bowiem tylko oni mogli zdawać egzamin według dotychczasowych znanych im reguł. Możliwości takiej nie mają pozostali aplikanci, którzy rozpoczęli aplikację przed nowelizacją ustawy, ale termin egzaminu przypada po 2005 r. Należy zaznaczyć, że potrzebę stosownej modyfikacji art. 5 wspomnianej na wstępie ustawy dostrzegła Senacka Komisja Ustawodawstwa i Praworządności proponując w sprawozdaniu z dnia 14 lipca 2005 r. (druk sejmowy nr 1011), by przepis ten miał następujące brzmienie „Aplikanci adwokaccy, radcowscy i notarialni, którzy rozpoczęli odbywanie aplikacji według zasad obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy mogą przystąpić do egzaminu adwokackiego, radcowskiego lub notarialnego na dotychczasowych zasadach”.

Ponadto nowe regulacje wprowadzają zasadę odpłatności aplikacji. Nałożenie zaś obowiązków finansowych na aplikantów, którzy rozpoczęli i odbywali aplikację do czasu wejścia nowych rozwiązań w życie według przepisów nie przewidujących odpłatności przy braku przepisów przejściowych, które zabezpieczałyby ich interesy uznać należy za naruszające zasadę przyzwoitej legislacji i zasadę ochrony praw nabytych (art. 2 Konstytucji RP).

Dlatego też działając na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o podjęcie w trybie pilnym inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do zmiany w tym zakresie przepisów, poprzez objęcie przepisami przejściowymi wszystkich aplikantów, którzy rozpoczęli odbywanie aplikacji przed wejściem cyt. na wstępie ustawy w życie oraz umożliwienie im kontynuowania aplikacji i złożenia egzaminu zawodowego na dotychczasowych zasadach. Wprawdzie nie ma przeszkód do wystąpienia w tej sprawie ze stosownym

wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego, jednakże ingerencja samego ustawodawcy znacznie skróci czas oczekiwania na wprowadzenie proponowanych przeze mnie zmian.

Będę zobowiązany Panu Ministrowi za powiadomienie mnie o zajętych w tej sprawie stanowiskach.

W załączeniu uprzejmie przedstawiam kserokopie listów oraz stanowiska Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Notarialnej.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski